

Posudek školitele na diplomovou práci Bc. Petra ŠVEPEŠE *Sociální zabezpečení a volnočasové aktivity zaměstnanců textilního podniku JITKA v období tzv. normalizace a transformace.* Praha : Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, 2019. 106 s. + přílohy.

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Hlaváček, Ph.D.

Záměrem předkládané diplomové práce je rekonstruovat prostřednictvím analýzy pramenů různorodé povahy podmínky sociálního zabezpečení a volnočasového vyžití pracovníků a pracovník textilního podniku Jitka s důrazem na období přelomu 80. a 90. let minulého století. Analýza tématu je prováděna na základě terénního výzkumu realizovaného metodou orální historie v kombinaci s využitím kvalitativní obsahové analýzy dobového tisku a archivních pramenů. Vymezením tématu se autor pohybuje kdesi na pomezí mezi tzv. malými (podniková historie) a velkými (událostmi národního charakteru) dějinami. Díky této kombinaci představuje předkládaná diplomová práce nepochybně zajímavý příspěvek k mikrohistorii života „obyčejných lidí“, kteří prožili ve významném regionálním podniku významné období „střídání“ politických a ekonomických režimů.

Po úvodu a metodologické části (včetně biogramů narátorů a narátorek) následuje historický kontext, který – možná až zbytečně příliš obšrně (od středověku...) – seznamuje čtenáře a čtenářky s dějinami textilní výroby na Jindřichohradecku. Empirická část se poté již věnuje (v názvu práce zmiňovaným) sociálním a volnočasovým aktivitám zaměstnanců a zaměstnankyň podniku Jitka v období tzv. normalizace a transformace, přičemž autor vychází především z obsahové analýzy pořizených rozhovorů a podnikového periodika (*Hlas Jitky*, resp. *Jitka*). Všechny prameny se současně snaží zasadit také do kontextu obecného hospodářského a sociálního vývoje v Československu, resp. České republice, ve zkoumaném období, což lze jen kvitovat.

Metodologická část obsahuje všechny podstatné informace o průběhu výzkumu. Autor popisuje výzkumný vzorek, použité prameny i osobní zainteresovanost v tématu (zaměstnanci podniku v rodině, kteří navíc posloužili jako *gate keepři*). Z textu je dále patrné, že autor provedl, vedle orálně-historického, také rozsáhlý klasický archivní výzkum (písemné prameny uložené v nezpracovaných fondech). Celkem se podařilo autorovi získat rozhovory s 10 pamětníky a pamětnicemi, kteří zastávali různé pozice v podnikové hierarchii. Zvolený vzorek lze pro účely kvalitativního výzkumu tohoto typu (případová studie) podle mého názoru považovat za dostatečný.

Empirická část je postavena především na obsahové analýze orálně-historických rozhovorů, archivních pramenů a oficiálního podnikového periodika (již zmiňovaný časopis) a regionálního tisku. Zejména poslední zmiňovaný typ pramene podle mého názoru významně ovlivňuje (ne)interpretační linii jednotlivých témat, která autor postupně předkládá. Pro práci s prameny je tak typický spíše pozitivistický přístup, a to v dobrém (důraz na ověřitelnost a faktické informace) i ve špatném smyslu (výčet sumy faktů na úkor analytických a interpretačních postupů).

Výsledkem je zdání, že autor na mnoha místech spíše „jen“ umně propojuje faktografické údaje s informacemi z rozhovorů (často v podobě obsáhlých citací, což je na úkor čtivosti), které navíc používá spíše jako ilustraci pro „tvrdá“ fakta z oficiálních podnikových materiálů. V důsledku toho autor na mnoha místech neinterpretuje, ale spíše informace (opět v ryze pozitivistickém duchu) pouze přebírá, tj. buď tvrzení narátorů a narátorek deklaruje nebo naopak „jen“ informuje o jakémisi dobovém stavu (bez pokusu o jeho relativizaci). Zdánlivě tak do sebe vše zapadá, ačkoliv sociální realita byla nepochybně v mnoha ohledech složitější. Práce je po výkladové stránce podle mého názoru navíc významně ovlivněna přílišným důrazem na oficiální podnikové periodikum. Text je tak spíše sondou do „hospodářského“ (resp. ekonomického, výrobního a především tedy „oficiálního“) diskursu podniku samotného, než do života jeho přímých aktérů, tj. jeho zaměstnanců, což je podle mého názoru (už s ohledem na zvolené téma sociálního zabezpečení) určitě škoda.

Formální struktura textu odpovídá zadání práce a je logicky vystavěna. Po gramatické stránce nelze mít k práci větší výhrady. Text plyně navazuje a obsahově se drží vytčené časové osy. Stylistika je na dostatečné úrovni, jakkoliv některá větná spojení působí poněkud krkolomně. Pozitivně lze hodnotit obrazovou přílohu na konci práce.

Podle mého názoru se jedná o standardní diplomovou práci, která po obsahové i formální stránce splňuje všechny náležitosti kladené na závěrečnou kvalifikační práci magisterského stupně. Slovo „standardní“ lze v tomto případě chápat jako konstatování objektivního faktu – tj. práce zásadním způsobem nevybočuje z prací odevzdaných na Pracovišti Orální historie – soudobé dějiny, a to jak v pozitivním, tak v negativním smyslu. Diplomant prokázal schopnost samostatně pracovat v terénu, sebrat a utřídit množství různorodých pramenů (literatura k tématu, rozhovory, archivní prameny) a zasadit je do příslušného historického a regionálního kontextu.

Diplomovou práci Petra Švepeše proto **doporučuji k obhajobě a navrhuji její hodnocení známkou 2 („velmi dobře“).**

V Praze, dne 3. 9. 2019

Mgr. Jiří Hlaváček, Ph.D.